

ПАРЛАМЕНТДА

ЯНГИ ҚОНУНЧИЛИК ТАШАББУСЛАРИ МУҲОКАМА МАРКАЗИДА

Ҳар бир қонуннинг замирида жамиятдаги муайян эҳтиёж, ҳал этилиши лозим бўлган масала ва қутилаётган натижа бор. Ана шу эҳтиёжларни қонунчиликда акс эттириш парламент зиммасидаги муҳим вазифалардан биридир.

Кеча Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлисида айнан шу масъулият билан боғлиқ қатор масалалар кўриб чиқилди.

► (Давоми 2-бетда)

21 ОКТАБРЬ — ЎЗБЕК ТИЛИ БАЙРАМИ КУНИ

МИЛЛАТНИНГ МАЪНАВИЙ ҚИЁФАСИ, ТАФАККУР КЎЗГУСИ

Тилни асраш ва ривожлантириш — бутун жамиятнинг маънавий бурчи. Хўш, ўзбек тилининг бугунги тараққиёти қандай кечмоқда? Уни ривожлантириш йўлида амалга оширилаётган ишлар ва олдимизда турган вазифалар нималардан иборат? Шу ҳақида жамиятимиз фаолларининг фикр-мулоҳазалари билан қизиқдик.

► (Давоми 3-бетда)

МУНОСАБАТ

«C5+1»: СТРАТЕГИК ИНВЕСТИЦИЯЛАР ВА ИҚТИСОДИЙ МАНФААТЛАР ТУТАШГАН НУҚТА

Ташқи ҳамкорлар иштирокидаги минтақавий мулоқот форматлари Марказий Осиё дипломатиясининг доимий қисмига айланиб бормоқда. Хусусан, «C5+1» формати Америка бизнеси ва молия институтлари билан иқтисодий алоқалар учун алоҳида имконият яратади. 2015 йилдан буён амал қилиб келаётган ушбу формат доирасида иқтисодиёт, энергетика, атроф-муҳит муҳофазаси ва хавфсизлик масалалари бўйича ҳамкорлик қилинмоқда.

Марказий Осиёнинг беш давлати ва АҚШнинг салоҳиятли инвесторлари иштирокида ягона мулоқот

майдони яратилгани миллий лойиҳаларни амалга оширишда минтақавий шароитларни ҳисобга олиш ва давлатлар ўртасидаги ҳамкорликни мувофиқлаштиришга хизмат қилади.

Марказий Осиё давлатлари ва АҚШ Президентлари даражасидаги «C5+1» биринчи олий саммити 2023 йил 19 сентябрда Нью-Йорк шаҳрида бўлиб ўтди. 2024 йил февралда стратегик аҳамиятга эга минераллар бўйича мулоқотнинг илк йиғилиши, март ойида эса Олмаота шаҳрида «B5+1» форматидаги биринчи бизнес-форум ўтказилди.

► (Давоми 4-бетда)

НИГОҲ

Болалар фаровонлиги — келажак олдидаги масъулият

→ 4

35 ЙИЛ ХАЛҚ БИЛАН БИРГА

Ҳамжиҳатлик, қатъият ва халқпарварлик йўли...

→ 5

ФАХР

Партиядошимиз 100 нафар қаҳрамон аёл сафида

→ 8

СЎРОВ, НАТИЖА, ТАҲЛИЛ

МУАММО ҚОҒОЗДА ҚОЛМАЙДИ

Депутатлик фаолиятининг ҳақиқий самараси билдирилган таклифлар ёки юборилган ҳужжатлар сони билан эмас, балки одамларнинг ҳаётида қандай ижобий ўзгаришлар юз бергани билан ўлчанади. Чунки ҳар бир мурожаат ортида бир инсоннинг умиди, бир оиланинг ташвиши, баъзан эса йиллар давомида ечимини топмаган муаммо туради.

Шу боис депутатлик сўрови муаммонинг мавжудлигини қайд этиш билангина чекланмаслиги керак. Унинг асл мақсади — муаммонинг сабабларини аниқлаш, масъул идоралардан асосли жавоб олиш ва масала ҳал этилгунига қадар унинг ижросига эътибор қаратишдир.

► (Давоми 7-бетда)

МИЛЛАТНИНГ МАЪНАВИЙ ҚИЁФАСИ, ТАФАККУР КЎЗГУСИ

► (Давоми. Боши 1-бетда)

Одилжон ИМИНОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Фан, таълим, маданият, спорт ва ёшлар масалалари қўмитаси раиси ўринбосари:

— Глобаллашув тобора чуқурлашаётган бугунги даврда ҳар бир миллатнинг ўзлигини, маънавий қиёфаси ва тарихий хотирасини асраб қолишда она тилининг ўрни бекиёс. Тил — шунчаки мулоқот воситаси эмас. У халқнинг тафаккури, маданияти, қадриятлари ва асрлар давомида шаклланган ҳаёт тарзини ўзида муҳассам этган бебаҳо маънавий бойликдир. Шу маънода, ўзбек тилининг нуфузини ошириш миллий ўзлигимиз ва давлатчилигимиз асосларини мустаҳкамлашда ҳал қилувчи қадам ҳисобланади.

Ўзбек тилининг жамиятдаги ва халқаро майдондаги нуфузи ҳақида гапирганда, энг аввало, унинг сиёсий-ҳуқуқий мақоми халқаро даражада тан олингани билан фахрланишимиз мумкин. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг олий минбаридан ўзбек тилида нутқ сўзланиши – тилимизнинг дунё ҳамжамияти томонидан глобал тиллардан бири сифатида қабул қилинишига тўртти берди. Бундан ташқари, рақамли технологиялар асида ўзбек тилининг сунъий интеллект тизимларига интеграциялашуви, хорижий олий таълим муассасаларида ўзбек тили марказларининг очилиши ҳамда давлат тилини ривожлантириш

дастурларининг изчил амалга оширилаётгани тилимизнинг ички имкониятлари ва яшовчанлиги юқори эканидан далолат беради.

Бироқ, қонунчиликда давлат тилига оид қатъий талаблар белгилаб қўйилганига қарамай, кундалик ҳаётда тил меъёрларининг қўпол равишда бузилиши ҳали ҳам оғрикли муаммо бўлиб қолмоқда. Кўчалардаги айрим лавҳалар, реклама баннерлари, тадбиркорлик субъектларининг номланиши, шунингдек, хизмат кўрсатиш жойлари ва ҳужжатчиликда имловий хатолар тез-тез кўзга ташланади. Баъзи ҳолларда хорижий сўз ва атамалар ўзбек тилидаги муқобили мавжуд бўлса-да, асоссиз равишда қўлланмоқда.

Ушбу ҳолатлар фақат имло ёки услуб масаласи эмас. Улар жамиятда давлат тилига бўлган муносабат, тил маданияти ва қонун талабларига риоя этиш даражасини ҳам кўрсатади. Бу борада назорат ва масъулиятни кучайтириш мақсадида бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Давлат органлари ва маҳаллий ҳокимликларда раҳбарларнинг маънавият ва давлат тили масалалари бўйича маслаҳатчилари фаолияти йўлга қўйилди. Янги таҳрирдаги “Реклама тўғрисида”ги қонунда рекламалар мажбурий тартибда давлат тилида бўлиши, чет тилидаги матнлар эса пастки қисмда кичик ўлчамда берилиши қатъий белгилаб қўйилди. Масъул идоралар томонидан рейдлар ва мониторинглар ўтказилаётган бўлса-да, тан олиш керак, бу чоралар ҳали кутилган натижани тўлиқ бермаяпти.

Жамиятда тилга бўлган ҳурматни фақат жарима ёки маъмурий назорат орқали қарор топтириб бўлмайди. Бунинг учун ислохотларни энг муҳим бўғиндан — таълим-тарбиядан бошлаш зарур. Чунки миллий адабиётимизни ва она тилимизни чуқур ҳис қилмаган, уларнинг маънавий қудратини англамаган ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш мушкул.

Хулоса қилиб айтганда, ўзбек тилининг тақдири — миллат ва

давлат тақдиридир. Агар бугун тил софлиги, уни пухта билиш ва амалда қўллашга бўлган масъулият масаласида кескин, зарур бўлса, қатъий ислохотларни амалга оширмасак, эртага кеч бўлиши мумкин.

Ўзбек тилининг давлат тили сифатидаги мақомини ошириш миллий ўзлигимиз ва мамлакатимиз келажаги билан боғлиқ стратегик вазифадир.

Бахтиёр АБДУШУКУРОВ,
Филология фанлари доктори, профессор:

— Тилнинг ривожланиши кўп жихатдан унинг бошқа тиллар билан ўзаро алоқаларига боғлиқ. Ўзбек халқи ҳам узоқ тарихий тараққиёти давомида турли эллар билан сиёсий, иқтисодий, диний ва маданий муносабатларда бўлган. Бу алоқалар тилимиз лугат таркибининг бойишига таъсир кўрсатган. Шунинг учун ўзлашган сўзларнинг мавжудлиги тил тараққиётининг табиий жараёнларидан бири ҳисобланади.

Темурийлар даврида туркий тилдаги адабий ижод юксак тараққиёт босқичига кўтарилди. Айниқса, Алишер Навоий ижоди туркий тилнинг бадиий имкониятларини кенг намоён этди.

Юртимиз мустақилликка эришгандан сўнг ўзбек тилини ривожлантириш, унинг давлат тили сифатидаги мавқеини мустаҳкамлаш ва қўлланиш доирасини кенгайтириш борасида қатор ишлар амалга оширилди. Ўзбек тилида иш

юритиш ва расмий ҳужжатлар тайёрлаш бўйича қўлланмалар яратилди, илм-фаннинг турли соҳаларига оид энциклопедиялар, лугатлар, дарслик ва ўқув қўлланмалари нашр этилди. Атамаларни тартибга солиш ва ўзбек тилининг лугат бойлигини ривожлантириш масалаларига ҳам эътибор қаратилди. Лекин бу жараён сўнгги ўн йилда янада жонланганини, янги босқичга кўтарилганини қайд этмоқ керак. Хусусан, 2020 йилда ўзбек тилини ривожлантириш ва тил сиёсатини такомиллаштиришга қаратилган концепция қабул қилинди. Унда давлат тилининг жамият ҳаётидаги ўрнини мустаҳкамлаш, унинг илм-фан тили сифатидаги нуфузини ошириш, лугат бойлигини ривожлантириш, нутқ маданиятини юксалтириш ва замонавий ахборот технологияларида қўлланиш имкониятларини кенгайтириш каби вазифалар белгиланди.

Мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамияти билан иқтисодий, сиёсий, маданий ва илмий-техник алоқалари кенгайиб бораётгани ҳам тилимиз лугат таркибига таъсир кўрсатмоқда. Янги тушунчалар, технологиялар ва касбий йўналишларнинг пайдо бўлиши уларни ўзбек тилида аниқ ва тушунарли ифодалаш заруратини юзага келтирмоқда. Шу боис янги атамаларни илмий асосда ишлаб чиқиш,

уларни мутахассислар ва кенг жамоатчилик муҳокамасидан ўтказиш, амалиётга мақбул шаклда жорий этиш долзарб бўлиб турибди.

Ўзбек тилининг кўп жилдли изоҳли лугатини такомиллаштириш ҳам узоқ муддатли, тизимли меҳнатни талаб этади. Бунинг учун аввал лугатга киритиладиган сўзлар таркибини аниқлаш, мавжуд лугатларни ўрганиш, янги сўзлар, атамалар, шева бирикклари ва уларнинг маъноларини илмий асосда жамлаш лозим. Бундай қўламли ишларни малакали мутахассислар ва илмий муассасалар ҳамкорлигида, етарли ташкилий-молиявий қўмак асосида амалга ошириш мақсадга мувофиқ.

Тилни асраш ва ривожлантириш халқнинг маданияти, тарихи, анъаналари ва урф-одатларини келажак авлодларга етказиш демакдир. Тил халқни бирлаштиради, унинг маънавий дунёсини бойитади ва тараққиёт сари йўналтиради. Абдулла Авлоний таъкидлаган «ҳифзи лисон» — тилни асраш ва эъзозлаш ғояси бугун ҳам ўз аҳамиятини йўқотмаган. Хорижий тилларни ўрганиш дунё билан мулоқот имкониятларимизни кенгайтирса, она тилимизни билиш, қадрлаш ва унинг равақига ҳисса қўшиш миллий ўзлигимиз ва маънавий масъулиятимизни намоён этади.

Ҳилола ИБРОҲИМОВА
ёзиб олди.

ТИЛ НУФУЗИ, РАҚАМЛИ ТАРАҚҚИЁТ ВА ТАЪЛИМ ИМКОНИЯТЛАРИ

Ёрқинжон ОДИЛОВ,
ЎзФА Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институти бўлим мудири, филология фанлари доктори, профессор.

Рақамли платформалар ҳаётиимизнинг ажралмас қисмига айланиб бўлди. Улар кишиларнинг асосий кундалик мулоқот воситаси ва ахборот олиш манбаси ҳисобланмоқда. Шу боис бугун илғор давлатлар тилни рақамли муҳитда ёйишга, рақамли тил инфраструктураларини кенгайтиришга алоҳида диққат қаратмоқда. Хусусан, мамлакатимизда лотин ёзувига тўлиқ ўтиш тил сиёсати, глобал интеграция ва рақамли технологиялар билан боғлиқ ҳолда амалга оширилмоқда. Бу жараён фақат ҳарфларни алмаштириш эмас, балки кенг қамровли ижтимоий ва технологик ислохотдир.

Таъкидлаш ўринлики, Ўзбекистон Фанлар академияси Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институти Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети мутахассислари ҳамда республикадаги айрим тилшунослар билан ҳамкорликда амалдаги алифбомиздаги тўрт ҳарфни

такомиллаштирди. Бунда ўзбек-лотин алифбосининг айнан компьютер дастурларида қўллаб-қувватланишига алоҳида эътибор берилди. Яъни ў, ғ, ш, ч ҳарфлари такомиллашган алифбода бир белги ҳолига келтирилди.

Гап тилимизнинг нуфузи, тил саводхонлиги ҳақида борар экан, сўнгги пайтларда жамиятимизда имло қоидаларини билмаслик ёки менсимаслик тенденцияси ҳам кузатилаётганини айтиб ўтиш жоиз.

Албатта, Давлат тилини ривожлантириш департамени ўзбек тилининг нуфузини ошириш йўлида жиддий саъй-ҳаракат қилмоқда. Бугун мамлакатимизда қарийб барча соҳада ўзбек тили асосий мулоқот воситаси, иш юритиш тили сифатида қўлланилади. Сейсмология, тиббиёт каби тор мутахассислик соҳаларида ҳам ўзбек тилидаги атамалар салмоғи ортмоқда. Бугун қонунлар тўлиқ ўзбек тилида ёзилапти, қонунчилик давлат тилида шакллантириляпти, бундан кўз юмиб бўлмайди. Бироқ, реклама ва пешлавҳа буюртмачилари матнни ўзбек тилидан кўра инглиз ёки бошқа ажнабий тилда ёзишни маъқул кўраётгани, уларда лисоний билим ва малака, давлат тили тўғрисидаги қонунчилик талабларига бўйсунмиш масъулияти етишмаётгани ана шундай ҳолатларга сабаб бўлмоқда.

Маънавиятнинг бош устунни бўлган тарбия оладан бошланади, тил маънавияти ҳам оилада куртак отиб, ривожланади. Шу жиҳатдан, аввало, оилаларимизда тилга муносабатни тўғри йўлга қўйиш керак. Ота-онанинг ўзи фарзандига ўз она тилига ҳурмат ва эҳтиромни уйғота билиши шарт. Аммо айрим оилаларда ғарбона тутум, ота-онанинг қурама нутқи, муомалада ёт

тилни афзал кўриши фарзандда ҳам мана шундай кўникмаларни ҳосил қилади. Зотан, оилада ва жамиятда тил маънавияти шаклланса, пешлавҳалар ҳам, реклама беришдаги тил бузилиши ҳолатлари ҳам ўз-ўзидан тартибга тушади.

Тилни ички имкониятлар ҳисобига бойитиш яна бир долзарб вазифалар сирасига киради. Шу нуқтаи назардан ўзбек тилининг шевалари, тарихий лексикаси ва сўз яшаш имкониятларидан самарали фойдаланиш айна муддаодир. Шеваларимизда адабий тилда кам қўлланадиган, муайян тушунчаларни аниқ ифодаловчи сўзлар кўп. Уларни тўплаш, илмий ўрганиш ва зарур ҳолларда адабий тилга тавсия этиш лозим. Бунда яратилаётган атамалар тушунарли, ихчам ва амалий жиҳатдан қулай бўлиши муҳим.

Бунинг халқчил йўли сифатида ўзлашма сўзларга ўзбекча муқобиллар таклиф этиладиган очиқ электрон лугат яратиш, шева бойликларини умумхалқ асосида тўплаш, мақбул атамаларни оммавий ахборот воситалари ва ижтимоий тармоқлар орқали оммалаштириш мумкин. Шунингдек, янги атамаларни тилшунослар ва соҳа мутахассислари ҳамкорлигида ишлаб чиқиш, ёшларда сўз танлаш маданиятини шакллантириш алоҳида аҳамиятга эга. Ана шунда нафақат ёшларимиз орасида оммалашган, ҳатто марказий нашрларимизда ҳам қўлланилаётган “хештер”, “креатив”, “челленж”, “пост”, “фейк”, “тренинг”, “мессенжер” каби олинмалар ўрнини мавжуд муқобил сўзлар эгаллайди. Тилимизнинг бетакорлиги, рангоранглиги янада ортади.

Тилнинг нуфузини оширишда унинг жаҳон миқёсидаги оммавийлигини кенгайтириш ва чет тили сифатида ўқитиш тизимини такомиллаштириш сезиларли аҳамият касб этади. Қувонарлиси, ҳозирда дунёнинг ўнлаб

йирик университетларида ўзбек тили ўргатилмоқда. Яъни ўзбек тилини чет тили сифатида ўқитиш тизими такомиллашув босқичида чиқди. Хорижий мамлакатларнинг айрим олий таълим муассасаларида ўзбек тилини ўрганиш учун муайян имкониятлар яратилган. Масалан, Токио хорижий тадқиқотлар университетида ўзбек тили алоҳида таълим йўналиши доирасида ўқитилади. Шунингдек, АҚШ, Туркия, Корея, Россия ва Европанинг таълим марказларида ўзбек тилини ўргатиш курслари фаолият юритади. Бу эса тилимизга хорижда илмий ва таълимий қизиқиш ошаётганини кўрсатади. Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети, Тошкент давлат шарқшунослик университети, Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институти профессор-ўқитувчилари ишлаб чиққан ўзбек тилини ўргатувчи дарсликлар ҳамда рақамли маҳсулотларга талаб юқори экани ҳам эътирофга молик.

Бироқ ўзбек тилини ўрганиш учун мобиль иловалар ва онлайн платформалар сони ҳамда имкониятларини янада кенгайтириш зарурати ҳам мавжуд. Хусусан, озгаки нутқни ривожлантиришга хизмат қиладиган машқлар, электрон лугатлар ва замонавий таълим воситаларини ўзида бирлаштирган иловаларни яратиш керак. Бундай ресурслар хорижликларнинг ўзбек тилини осон ва самарали ўрганишига ёрдам беради. Ўзбек тилини ўрганувчиларнинг эҳтиёжлари, она тили ва тил ўрганиш мақсадлари турлича эканини ҳисобга оладиган замонавий ўқув материалларини ишлаб чиқиш ҳам олдимизда турган жиддий масалалардан биридир.

Шуниси аниқки, ўзбек тилининг жаҳон миқёсидаги нуфузи, аввало, уни ўрганиш учун яратилган имкониятлар, таълим сифатининг юқорилиги ва халқаро ҳамжамият учун жозибadorлигини ошириш билан чамбарчас боғлиқ.

«C5+1»:- СТРАТЕГИК ИНВЕСТИЦИЯЛАР ВА ИҚТИСОДИЙ МАНФААТЛАР ТУТАШГАН НУҚТА

► (Давоми. Боши 1-бетда)

Сайёра ИМАМОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты, Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси аъзоси.

Мазкур бизнес-форум тадбиркорларга инвестиция муҳити ва минтақавий иқтисодий интеграция масалаларини муҳокама қилишда бевосита иштирок этиш имконини берди. Шу тариқа сиёсий даражадаги мулоқот тармоқлар ва ишбилармон доиралар ўртасидаги амалий ҳамкорлик билан тўлдирилди.

2025 йил 6 ноябрда Оқ уйда ўтказилган саммит ҳамкорликни янги босқичга олиб чиқди. АҚШ Савдо вазирлиги маълумотларига кўра, бизнес-форум доирасида Марказий Осиё минтақаси бўйича умумий қиймати 25 миллиард доллардан ортиқ савдо ва инвестиция келишувлари эълон қилинди. Улар авиация, қишлоқ хўжалиги техникаси, темир йўл инфратузилмаси, рақамли технологиялар ҳамда стратегик аҳамиятга эга минералларни қазиб олиш соҳаларини қамраб олади.

Саммитда Президентимиз инвестиция ва савдо соҳаларидаги ҳамкорликни мувофиқлаштиришни кучайтириш, Марказий Осиёни Жанубий Кавказ ва Европа билан боғловчи транспорт ҳамда энергетика лойиҳаларини ривожлантириш, шунингдек, стратегик аҳамиятга эга минералларни қидириш, қазиб олиш ва чуқур қайта ишлаш бўйича ҳамкорликни кенгайтиришни

таклиф этди. Илгари сурилган ташаббуслар қаторидан навбатдаги саммитни Самарқандда ўтказиш таклифи ҳам ўрин олди.

2026 йил февралда Ўзбекистон Президенти Тинчлик кенгашининг таъсис йиғилишида иштирок этиш учун Вашингтонга ташриф буюрди. Ташрифнинг ишбилармонлик дастури доирасида янги икки томонлама ҳужжатлар имзоланди.

Халқаро капитални жалб этишнинг яна бир имконияти Ўзбекистон Миллий инвестиция жамғармаси – UzNIF акцияларининг бирламчи оммавий жойлаштирилиши (IPO) орқали юзага келди. 2026 йил 18 майда жамғарманинг глобал депозитар тилхатлари Лондон фонд биржасида савдога қўйилди. 2025 йилдан буён Franklin Templeton компанияси бошқарувида бўлган жамғарма 13 та давлат корхонасидаги улушларни бирлаштиради. Ўзбекистон – АҚШ ҳамкорлиги нуктаи назаридан ушбу тажриба Америка бошқарув компаниясининг давлат активлари портфелини ислоҳ қилишдаги иштироки ва халқаро акциялар бозори орқали капитал жалб этиш имкониятларини кенгайтириши билан аҳамиятлидир.

Ҳамкорликнинг яна бир йўналиши инвестиция активларини бошқариш бўйича дунёдаги энг йирик компаниялардан бири BlackRock билан алоқаларни ривожлантиришга қаратилган. 2026 йил январь ойида Давосда Президентимиз компания директорлар кенгаши аъзоси ва катта бошқарувчи директори Адебайо Огунлеси билан учрашди. Музокараларда BlackRock компаниясининг Ўзбекистон корхоналари капиталида иштирок этиши, қўшма инвестиция механизmlарини яратиш ва инвестиция муҳитини яхшилаш учун халқаро тажрибани жалб қилиш масалалари муҳокама қилинди.

2026 йил 7 июлда Тошкентда бўлиб ўтган учрашувда томонлар хусусийлаштириш соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтириш, молия бозорини ривожлантириш, ёнилғи-энергетика комплекси ва нефть-кимё саноатида лойиҳаларни амалга ошириш, шунингдек, сунъий интеллект технологияларига қўшма инвестициялар киритиш масалаларини кўриб чиқди.

АҚШ Халқаро тараққиётни

молиялаштириш корпорацияси (DFC) билан ҳамкорлик ҳам алоҳида аҳамият касб этмокда. DFC инвестиция лойиҳалари учун хусусий капитални жалб қилувчи АҚШ давлат молия институтидир.

2026 йил февралда томонлар қўшма инвестиция платформасини ташкил этиш тўғрисида келишув имзолади. 2026 йил 16 июнда DFC платформанинг ишга туширилгани эълон қилинди. У Америка ва халқаро капитал иштирокида устувор инвестиция лойиҳаларини танлаш ва молиялаштиришга мўлжалланган.

Платформанинг устувор йўналишлари энергетика, стратегик аҳамиятга эга минераллар, инфратузилма, транспорт ва логистика, юқори технологик ишлаб чиқариш, ахборот-коммуникация технологиялари ҳамда фармацевтика соҳаларини қамраб олади. Лойиҳаларни молиялаштиришга хусусий инвесторлар, суверен жамғармалар ва халқаро молия институтларини жалб этиш назарда тутилган.

Инвестиция лойиҳаларини танлаш ва молиялаштиришнинг амалий механизми яратилгани платформанинг аҳамиятли томонларидан. Бу бўлажак учрашувда аниқ лойиҳалар, уларнинг амалга оширишга тайёрлик даражаси ва ҳамкорларнинг иштирок этиш шартларини муҳокама қилиш имконини беради.

Маълумки, 2026 йил февралда “C5+1” саммити ташаббуслари доирасида муҳим минераллар ва ноёб ер элементларини қазиб олиш ҳамда қайта ишлаш соҳасида ишончли таъминотни таъминлаш бўйича ҳукуматлараро меморандум

имзоланди.

Ўзбекистон учун юқори қўшилган қийматга эга маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш энг катта иқтисодий самара бериши мумкин. Бунинг учун минерал хомашёни қазиб олиш билан чекланмасдан, уни бойитиш, қайта ишлаш ва саноат истеъмолчилари талабларига жавоб берадиган тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мақсадга мувофиқ.

Шу боис, қўшма лойиҳаларни баҳолашда хомашёни қайта ишлаш даражаси, замонавий технологиялардан фойдаланиш имконияти, маҳаллий мутахассисларни тайёрлаш ҳамда ишлаб чиқариш жараёнларининг мамлакат ҳудудида амалга ошириладиган улуши муҳим мезонлар ҳисобланади.

Миллий статистика қўмитаси маълумотларига кўра, 2017-2025 йилларда Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми 4,7 баробар, яъни 215 миллион доллардан 1 миллиард долларгача ошди. Шу даврда экспорт 32,1 миллион доллардан 291,7 миллион долларга, импорт эса 182,9 миллион доллардан 712,3 миллион долларга етди. Ушбу кўрсаткичлар икки томонлама савдо алоқалари кенгайгани, шу билан бирга, АҚШ маҳсулотлари ва хизматлари импорти устунлигича қолаётганини кўрсатади.

2026 йил январь-август ойларида ўзаро савдо ҳажми 810,4 миллион долларга етиб, 2025 йилнинг мос даврига нисбатан 33,4 фоиз ошди. Ўзбекистон экспорти 59,9 фоиз ўсиб, 304,5 миллион долларни, импорт эса 21,3 фоизга кўпайиб, 506 миллион долларни ташкил этди. АҚШнинг Ўзбекистон

умумий ташки савдо айланмасидаги улуши 1,1 фоиздан 1,4 фоизга кўтарилди.

2026 йил 1 сентябрь ҳолатига кўра, Ўзбекистонда АҚШ капитали иштирокида тўрт юзга яқин корхона фаолият юритмокда. Америка компанияларининг фаолияти ва қўшма лойиҳалар қайта ишлаш ва тоғ-кон саноати, энергетика ва нефть-газ кимёси, қишлоқ хўжалиги, қурилиш ҳамда ахборот технологияларидан иборат хизмат кўрсатиш соҳаларини қамраб олади.

2017-2025 йилларда АҚШдан жалб қилинган тўғридан-тўғри хорижий инвестиция ва кредитларнинг умумий ҳажми 2,9 миллиард доллардан ошди. Йиллик кўрсаткич 2017 йилдаги 8,6 миллион доллардан 2025 йилда 383,2 миллион долларга етди.

Ўзбекистон – АҚШ иқтисодий ҳамкорлигининг фаоллашуви савдо ва инвестиция алоқаларининг кенгайиши, Америка капитали иштирокидаги корхоналар сонининг ортиши ҳамда АҚШ компанияларининг Ўзбекистонда қўшма лойиҳаларни амалга оширишдаги иштироки кучайиши билан кузатилямоқда. Бу ҳақида 19 октябрь куни Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган Америка — Ўзбекистон ишбилармонлик ва инвестиция кенгашининг иккинчи йиғилишида сўз борди.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш, аввало, эришилган келишувларни амалга ошириш, инвестициялар ва замонавий технологияларни жалб этиш, саноат кооперациясини ривожлантириш ҳамда ўзаро савдо ҳажминини ошириш билан боғлиқ. Энергетика, инфратузилма, қайта ишлаш саноати ва юқори технологияли тармоқлардаги қўшма лойиҳалар алоҳида аҳамиятга эга. Минтақавий мулоқот икки томонлама ҳамкорликни тўлдириб, транспорт, энергетика ва савдо соҳаларидаги масалаларни биргаликда ҳал этиш имконини беради.

Умуман, Самарқандда Ўзбекистон ва АҚШ ҳамкорлиги учун очилган янги имкониятлар икки мамлакат компанияларининг қўшма корхоналар ташкил этиши, технологиялар алмашиши ва янги бозорларга биргаликда чиқиши учун кучли суръат бағишлади.

БОЛАЛАР ФАРОВОНЛИГИ — КЕЛАЖАК ОЛДИДАГИ МАСЪУЛИЯТ

Асрлар давомида Шарқ ва Ғарбни боғлаб, илм-фан, юксак маданият ва эзгулик бешиги сифатида дунёга танилган навқирон Самарқанд шаҳри яна бир нуфузли халқаро анжуманга мезбонлик қилмокда.

«Болалар фаровонлигига инвестиция: келажак авлодлар учун барқарор ва адолатли тараққиёт сари йўл» мавзусидаги Жаҳон саммити дунё ҳамжамияти эътиборини бир мақсад — болаларнинг муносиб ҳаёт кечириши, камол топиши ва келажакка ишонч билан қадам қўйиши учун зарур шароитларни яратиш масалаларига қаратади.

Давлат ва жамият тараққиёти, биринчи навбатда, ўсиб келаётган авлоднинг манфаатларини, ҳуқуқлари, саломатлиги ва таълим олиш имкониятларини қай даражада таъминлаётганида аққол намоён бўлади. Чунки бугун меҳр ва эътибор билан тарбияланаётган, ўз қобилиятини эркин ривожлантираётган ҳар бир бола эртанги куннинг бунёдкори бўлиб вояга етади. Шу маънода, болалар фаровонлигига йўналтирилган саяё-ҳаракатларни келажак олдидаги масъулиятнинг энг муҳим ифодаси сифатида баҳолаш мумкин.

Бугунги мураккаб ва тез ўзгараётган дунёда бахтли болалик ҳар бир ўғил-қизнинг хавфсиз муҳитда яшаши, соғлом ўсиши, сифатли билим олиши, зарур тиббий ва ижтимоий хизматлардан фойдаланиши ҳамда шахс сифатида қадр топиши билан чамбарчас боғлиқ. Демак, болалар фаровонлиги тушунчаси фақат моддий таъминот ёки ижтимоий ёрдам билан чекланмайди. У оилавий муҳит, тўғри овқатланиш, жисмоний ва руҳий саломатлик, тенг имкониятлар, ҳуқуқий ҳимоя ва жамият ҳаётида иштирок этиш учун яратилган шароитларни ҳам қамраб олади. Бинобарин, болалар фаровонлиги учун йўналтирилган

маблағни мамлакатнинг интеллектуал, ижтимоий ва иқтисодий салоҳиятини юксалтирувчи стратегик инвестиция сифатида кўриш лозим.

Ақинча, зарур имкониятларнинг чекланиши, оилавий қийинчиликлар ёки ижтимоий ҳимоядаги бўшиқлар боланинг келгуси ҳаётига салбий таъсир кўрсатиб, жамиятдаги мавжуд тенгсизликларни янада чуқурлаштириши мумкин. Бу эса ўз навбатида ҳар бир боланинг эҳтиёжини англаш, мавжуд тўсиқларни бартараф этиш ва унинг имкониятларини рўёбга чиқариши учун зарур кўмакни тақдим этишни тақозо қилади. Шунинг учун ижтимоий жиҳатдан ҳимояга муҳтож оилаларни манзилли қўллаб-қувватлаш, олис ҳудудларда хизматлар сифатини ошириш, таълим муассасаларини барча болалар учун очик ва қулай қилиш, ногиронлиги бўлган ўғил-қизларнинг жамият ҳаётида тўлақонли иштирок этишига

шароит яратиш долзарб аҳамиятга эга. Болаларга қаратилган сиёсатнинг самараси, энг аввало, ёрдамга кўпроқ эҳтиёж сезаётган болалар ҳаётидаги ижобий ўзгаришлар билан белгиланади.

Бола ҳуқуқларини ҳимоя қилиш фаровон болаликнинг асосий шартларидан бири. Ҳар бир бола зўравонлик, камситиш, бепарволик ва эксплуатациядан холи муҳитда яшаши, ўз қадр-қиммати ва шахсий дахлсизлиги ҳурмат қилинишига ҳақли. Бу ҳуқуқларни таъминлаш фақат давлат идораларининг вазифаси эмас. Оила, маҳалла, таълим муассасалари, фуқаролик жамияти институтлари, хусусий сектор ва оммавий ахборот воситалари ҳам болалар хавфсизлиги ва манфаатларини ҳимоя қилишда ўз масъулиятини ҳис этиши зарур. Болага нисбатан эътиборсизликка мурасисиз муносабат шаклланган, унинг овози эшитиладиган ва ҳуқуқлари амалда таъминланадиган жамиятдагина

соғлом ижтимоий муҳит қарор топади.

Технологиялар ҳаётимизнинг ажралмас қисмига айланган ҳозирги шароитда болаларнинг рақамли муҳитдаги хавфсизлиги ҳам жиддий масалалардан бирига айланди. Интернет билим олиш, дунёқарашни кенгайтириш ва ижодий қобилиятларни ривожлантириш учун катта имкониятлар очмокда. Айни пайтда, кибербуллинг, зарарли ахборот, шахсий маълумотлар дахлсизлигининг бузилиши ва виртуал муҳитдаги бошқа хавфлар болалар ҳимоясида янги ва ҳаётий ёндашувларни талаб этмокда. Оқибатда болаларнинг рақамли саводхонлигини ошириш, ота-оналар ва педагоглари бу бўйича зарур билим ҳамда кўникмалар билан таъминлаш, болалар манфаатларини ҳимоя қиладиган хавфсиз рақамли муҳитни шакллантириш борасидаги бўшлиқларни бартараф этиш зарурати ортмокда. Ахир ҳар қандай технологик тараққиёт бола учун янги имкониятлар манбаига айланиши, унинг хавфсизлиги ва ҳуқуқларига таҳдид солмаслиги лозим.

Ўзбекистон учун болалар фаровонлигини таъминлаш инсон капиталини ривожлантириш, ижтимоий давлат тамойилларини ҳаётга татбиқ этиш ва узок муддатли тараққиётни мустаҳкамлаш билан бевосита боғлиқ. Ёш авлоднинг билимли, соғлом, мустақил фикрлайдиган ва ижтимоий фаол инсонлар бўлиб вояга етиши мамлакатнинг иқтисодий қудрати, маънавий салоҳияти ва рақобатбардошлигини белгилайди.

Айни пайтда, болалар фаровонлигига дахлдор муаммоларнинг аксар қисми

миллий чегаралар билан чекланиб қолмайди. Иқтисодий тенгсизлик, иқлим ўзгариши, қуролли низолар, мажбурий кўчиш ва миграция, шунингдек, рақамли макондаги таҳдидлар халқаро ҳамкорликни кучайтиришни тақозо этади. Бир мамлакатнинг тажрибаси бошқаси учун фойдали ечим бўлиши мумкин, бироқ самарали натижага эришиш учун ҳар қандай ташаббус миллий шароит, маҳаллий эҳтиёж ва мавжуд имкониятларни ҳисобга олган ҳолда амалга оширилиши лозим. Шу маънода, Самарқандда ўтадиган Жаҳон саммити болалар манфаатларини халқаро жамоатчилик кун тартибига олиб чиқиш, илгор тажрибаларни ўрганиш ва умумий муаммоларни биргаликда ҳал этиш учун мулоқот майдони бўлиб хизмат қилиши қутилмокда.

Болалар фаровонлигига эътибор — бугунги кунга ғамхўрлик қилиш баробарида эртанги кун учун масъулиятни зиммага олишдир. Ҳар бир боланинг таълим олиши, саломатлигини асраши, ўз қобилиятини намоён этиш ва хавфсиз муҳитда камол топиши учун яратилган имкониятлар жамиятда ишончли мустаҳкамлайди, ижтимоий тафовутларни камайтиради ва инсон капиталини оқсатиради. Бунинг учун эзгу ниятлар аниқ дастурлар, барқарор молиялаштириш, самарали ижро ва натижалар учун масъулият билан уйғунлашиши мақсадга мувофиқ.

Ана шу эзгу мақсадлар йўлида юздан ортиқ давлат вакиллари, етакчи сиёсатчилар, экспертлар ва соҳа мутахассисларини бир майдонда жамлаган Самарқанд Жаҳон саммитида илгари суриладиган ҳар бир ташаббус аниқ амалий чора-тадбирга, билдирилган ҳар бир эзгу ният изчил ва самарали ҳаракатга айланишига ишончимиз комил.

Фарида МАҲКАМОВА, «Ўзбекистон овози» муҳбири.

ҲАМЖИҲАТЛИК, ҚАТЪИЯТ ВА ХАЛҚПАРВАРЛИК ЙЎЛИ...

Малика ҚОДИРХОНОВА,
Олий Мажлис Сенати
аъзоси.

аҳолининг кўмакка муҳтож қатламларини қўллаб-қувватлаш ва инсон қадрини улуғлашга қаратилган олий мақсадларни илгари суриб келмоқда.

Мен учун ҳам партия фаолиятининг аҳамияти, энг аввало, унинг оддий одамлар ҳаётига қанчалик яқинлиги, уларнинг ташвишларига бефарқ бўлмаслиги ва мавжуд муаммоларни ҳал этишга интилишида намоён бўлади. Сенатор сифатида фуқаролар билан учрашувларда кўп бор шунга амин бўлганманки, одамлар уларни тинглайдиган, муаммоларини тушунадиган ва имкони борича ечим топишга ёрдам берадиган инсонларга муҳтож.

Ҳар бир мурожаат ортида бир инсоннинг тақдири, оиланинг ташвиши ёки келажакка боғланган умиди турибди. Шу сабабли халқ билан мулоқот қилиш, кўтарилган масалаларни эътиборсиз қолдирмаслик ва уларнинг ечими учун амалий ҳаракатда бўлиш партиямизнинг ҳар бир аъзоси учун дастурил-амалга айланган.

Хусусан, Ўзбекистон Халқ

демократик партиясининг ижтимоий ҳимоя ва тенг имкониятларни таъминлашга қаратилган мақсадлари сенаторлик фаолиятим билан ҳамоҳанг. Аҳолини қийнаётган муаммоларни ўрганиш, уларни тегишли ташкилотлар олдида кўтариш ва парламент назорати имкониятларидан фойдаланган ҳолда ечим топилишига кўмаклашиш халқ олдидаги масъулиятимнинг ажралмас қисми, десам адашмайман.

Бугунги кунда эҳтиёжманд оилаларни қўллаб-қувватлаш, хотин-қизлар бандлигини таъминлаш, ёшларнинг таълим олиши ва касб эгаллаши учун имкониятларни кенгайтириш, сифатли ижтимоий хизматлардан фойдаланиш шароитларини яхшилаш каби масалалар долзарблигича қолмоқда. Айниқса, опа-сингилларимизнинг фикр ва таклифларини тинглаш, уларнинг жамият ҳаётида фаол иштирок этишига кўмаклашиш жуда муҳим. Бусиз оилалар фаровонлигини ошириш, ўсиб келаётган авлоднинг бахтли келажаги ва жамият тараққиёти борасида бирор натижага

““

**35 йил давомида
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ
ДЕМОКРАТИК
ПАРТИЯСИНИНГ
РИВОЖИГА ҲИССА
ҚЎШГАН, ХАЛҚ
МАНФААТЛАРИ
ЙЎЛИДА МЕҲНАТ
ҚИЛГАН ПАРТИЯ-
ДОШЛАРИМИЗ
ЖУДА КЎП.**

эришиб бўлмайди.

Сиёсий фаолиятнинг ҳақиқий самараси, шубҳасиз, одамлар

ҳаётида сезиладиган ижобий ўзгаришларда кўринади. Партиянинг келгуси фаолиятида ҳам халқ билан яқин мулоқотни давом эттириш, ҳудудлардаги муаммоларни жойида ўрганиш, депутатлар ва сенаторларнинг масъулиятини янада ошириш, ёшлар ҳамда хотин-қизларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш масалалари салмоқли ўрин тутиши муқаррар.

Бунинг учун ҳар биримиз ўз вазифамизга масъулият билан ёндашиб, одамлар билдирган ишончни амалий ишлар билан оқлашимиз керак. Халқ ишончини қозонишнинг шарти ҳам ана шунда — инсонлар дардига қулоқ тутиш, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш ва белгиланган вазифаларни аниқ натижалар билан таъминлашда.

35 йил давомида Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг ривожига ҳисса қўшган, халқ манфаатлари йўлида меҳнат қилган партиядошларимиз жуда кўп. Олдимизда турган устувор вазифаларни ҳам ҳамжиҳатлик, қатъият ва халққа самимий муносабат билан амалга оширишимизга ишонаман.

"ЁШ СИЁСАТЧИ"ДАН ПАРЛАМЕНТГАЧА

Фирдавс ШАРИПОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатасидаги ЎзХДП
фракцияси раҳбари
ўринбосари.

Менинг ёшлигим Сурхон воҳасидаги мўъжазгина тоғли қишлоқда ўтган. Болалигимдан жамиятдаги воқеаларга, сиёсий жараёнларга, юртимиз ва одамлар ҳаётидаги ўзгаришларга қизиқишим баланд бўлган. Ўша пайтларда бу қизиқиш келажакда ҳаётимнинг муҳим йўналишига айланишини билмаганман, албатта. Аммо йиллар ўтиб, инсоннинг ҳаётдаги ўрни кўп жиҳатдан унинг қизиқишлари, интилишлари ва ўз олдига қўйган мақсадлари билан шаклланишини англадим.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси билан ҳаёт йўлимнинг боғланиши ҳам мен учун ана шу интилишларнинг мантикий давоми бўлди. Бу партия сафида 15 йилдан ортиқ вақтдан буён фаолият юритар эканман, бир ҳақиқатни алоҳида таъкидлагим келади: партия менга нафақат сиёсий билим ва тажриба орттириш, балки ўз имкониятларимни намоён этиш, жамоатчилик ҳаётида ўз ўрнини топиш ва одамлар олдидаги масъулиятни чуқурроқ англаш имконини берди.

Айтишим жоизки, менинг партия билан мустаҳкам боғланишимда «Ёш сиёсатчи» кўрик-танловининг ўрни алоҳида. 2012 йилда ушбу танловнинг республика босқичида ғолиб бўлганим мен учун катта қувонч билан бирга, янги имкониятлар эшигини ҳам очди.

Бугун ўша йилларни эсласам, табассум билан ёдга оладиган хотираларим кўп. Ўша пайтда ёш эдик, олдимизга улкан мақсадлар қўярдик, ўзимизни синаб кўришга, билимимизни намоён этишга интилардик. Танловга тайёргарликнинг ўзи мен учун катта мактаб бўлган: кўп нарсани ўргандим, изландим, ўз устида ишлаш қанчалик муҳимлигини ҳис қилдим.

Энг муҳими, ўша жараёнда сиёсатга қизиқиш фақат шахсий интилиш эмаслигини, балки жамият ҳаётига дахлдор бўлиш, одамлар манфаатларини англаш ва ўз фикрини асослаб бера олиш масъулияти эканини тушуна бошладим.

Лекин бугун ортга қарасам, фақат ғалабанинг ўзи эмас, балки шу ғалабагача бўлган йўл, тайёргарлик жараёнида олган билимларим ва орттирган тажрибам ҳам жуда қадрли эканини англайман.

Кейинги йиллар мен учун янада катта масъулият босқичларига айланди. 2017 йилда партиямиз илгари сурган номзод сифатида халқ депутатлари Сурхондарё вилояти Кенгашига сайландим. 2020 йилдан эса Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати сифатида фаолият юритиб келяпман.

Агар партия менинг ҳаётимда қандай ўрин тутишини сўрашса, жавобим шу бўлади: партия менга сиёсий майдонга кириб келиш имконини берди, аммо бу майдондаги ҳар бир қадамимнинг мазмунини одамлар ишончи ва зиммамдаги масъулият белгилаб келмоқда. Мен партиям билан фахрланаман!

Депутатлик фаолиятини фақат парламент минбари ёки қонун лойиҳалари билан боғлаб бўлмайди. Унинг яна бир муҳим томони бор — бу одамлар орасида бўлиш, уларнинг дардини эшитиш, муаммоларини ўрганиш ва ечим топиш йўлида изчил ҳаракат қилишдир.

Мен учун сайловчилар билан мулоқот — шунчаки режадаги тадбир эмас. Бу одамларнинг ҳаётини яқиндан билиш, жойлардаги ҳақиқий ҳолатни ўрганиш ва қонунчилик фаолиятида нималарга эътибор қаратиш зарурлигини англаш имконидир. Албатта, ҳамма муаммо ҳам бир кунда ҳал бўлмайди. Лекин ҳар бир мурожаатга масъулият билан ёндашиб, унинг ечими учун имкониятларни излаш ва амалга оширилаётган ишларнинг натижасини кузатиб бориш депутатлик фаолиятининг муҳим мезони, деб ҳисоблайман.

Парламентдаги фаолият

ҳам ана шу масъулиятнинг давомидир. Қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш, уларни муҳокама қилиш ва такомиллаштириш жараёнида ҳар бир таклифнинг ортида инсон манфаати турганини унутмаслик керак. Қонуннинг аҳамияти фақат унинг қабул қилингани билан эмас, балки одамлар ҳаётида қандай ўзгаришларга сабаб бўлиши, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини қай даражада таъминлаши билан ҳам ўлланади.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси фаолиятида ижтимоий ҳимоя, ижтимоий адолат ва аҳолининг эҳтиёжманд қатламлари манфаатларини ҳимоя қилиш масалалари муҳим ўрин тутди. Менинг депутатлик фаолиятимда ҳам бу йўналишларнинг аҳамияти катта. Чунки ижтимоий адолат ҳақида гапирганда, биз фақат умумий тушунчаларни эмас, балки ҳар бир инсоннинг муносиб ҳаёт кечириши, ўз ҳуқуқларини амалга ошириши ва жамиятда ўз ўрнига эга бўлиши учун зарур шарт-шароитларни назарда тутамиз.

Партиямиз ташкил топганининг 35 йиллиги ҳақида сўз юритар эканмиз, мен бу тарихга фақат ўтган йиллар нуқтаи назаридан қарамайман. Бу — турли авлод вакилларининг меҳнати, изланишлари, тажрибаси ва жамоатчилик ҳаётидаги иштироки тарихидир. Ҳар бир даврда партия сафига келган инсонлар ўз билим ва салоҳияти билан унинг фаолиятига ҳисса қўшган.

Мен учун партиянинг 35 йиллиги — фақат ўтмиш билан фахрланиш эмас, балки бугунги фаолиятимизга ҳолис баҳо бериш ва олдимизда турган вазифаларни янада чуқурроқ англаш имкониятидир.

Бугунги кун депутатдан фақат сиёсий билим ёки тажрибани эмас, балки одамларни тинглашни, муаммоларни таҳлил қилишни, жамоатчилик билан очик мулоқот олиб боришни ва аниқ натижа учун ишлашни талаб этади. Сайловчилар ишончи эса ҳар куни меҳнат, масъулият ва амалий фаолият билан оқлашиши керак.

Ўз ҳаёт йўлимга назар ташлар эканман, Сурхон воҳасидаги ёшлигимдан бошланган қизиқишларим мени бугунги фаолиятимга олиб келганини кўраман. «Ёш сиёсатчи» танловидаги ғалабам, депутатлик фаолиятининг турли босқичлари ва парламентдаги меҳнатим — буларнинг барчаси мен учун нафақат босиб ўтилган йўл, балки доимий ўрганиш ва ўз устида ишлаш жараёнидир.

Чунки сиёсатда энг муҳими — одамлар орасида ўз ўрнига эга бўлиш эмас, балки одамлар ҳаётида фойдали из қолдиришдир. Халқ ишончи эса ҳар қандай эътирофдан ҳам катта масъулиятдир.

ҲАЁТИМ МАЗМУНИГА АЙЛАНГАН ПАРТИЯ

Музаффар ТУРОПОВ,
Ўзбекистон ХДП
Қашқадарё вилоят
кенгаши раиси
ўринбосари.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси ташкил этилган кундан бошлаб партиямизнинг дастурий мақсад ва ғоялари эътиқодимга ҳамда ҳаётий фалсафамга тўғри келганлиги сабабли ўз ташаббусим билан аъзо бўлганман.

1991-1992 йилларда Ўзбекистон ХДП Қарши шаҳар кенгаши котиби, 1993-1995 йилларда эса биринчи котиби этиб сайландим. Биринчи чакирқ халқ депутатлари вилоят ҳамда Қарши шаҳар Кенгашларига депутат бўлганман. Партия ташкил топганидан бери, унинг аппаратида ишловчи ходим сифатида шуни англадимки, ким фидойи, ўз ишига масъулият билан қараса, кам бўлмас экан. Ҳаётим мазмунига айланган партияга хизмат қилаётганимдан бахтлиман. Узок йиллар партия тизимида ишлаш, аввало, одамлар билан муомала маданиятини ўргатади, ҳаётдан завқ олиш ҳиссини беради. Мен учун партиявий фаолият ва ундаги мақсадлар ҳаётимнинг муҳим, мазмунли қисмига айланган. Ўз мамлакатим, жамият фаровонлиги йўлида Ўзбекистон Халқ демократик партияси атрофида маслакдошлар ҳамда фикрдошлар билан сиёсий куч сифатида бирлашиш, умумий ғояларга хизмат қилиш катта масъулият ва шарафдир.

Қашқадарё вилоятида Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг обрўи ва нуфузи юқори. Партиямизнинг дастурий мақсадлари мазмун-моҳиятини аҳоли орасида кенг тарғиб этиш, ғояларини оммалаштириш, сафимизни

кенгайтириш, электорат манфаатларини ҳимоя қилиш каби партия олдига қўйилган мақсад ва вазифаларни ҳаётга татбиқ қилишда 118 мингдан зиёд партия аъзолари, 92 нафар халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайланган депутатлар, шунингдек, 826 та бошланғич партия ташкилотлари яқдиллик кўрсатиб келмоқда.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси ташкил топганлигига 35 йил тўлмоқда. Партия ўз фаолиятини бошлаган тарихий сана муносабати билан мамлакатимиз, жумладан, Қашқадарё вилояти бўйлаб турли маданий-маърифий тадбирлар ва ижтимоий акциялар ўтказилмоқда.

Хусусан, ҳудудда партия сафини кенгайтириш ва фаол ёшларни жалб этиш мақсадида “Партияга 35 йил – 35 янги аъзо” каби махсус лойиҳалар ташкил этилмоқда.

Бугунги кунда сиёсий партия ходими ҳамда партиядан сайланган депутатлардан доимий ривожланиш, ўз соҳасидаги янгиликларни ўрганиш ва малакасини узлуксиз ошириб бориш талаб этилмоқда. Ўз ишига содиқлик – бу инсоннинг ўз касбига, зиммасидаги вазифаларга ва ташкилотига бўлган юқори масъулияти, фидойилигидир. Бу фазилат нафақат шахсий ривожланиш, балки жамият ва жамоа муваффақиятини ҳам бoш омили ҳисобланади.

Барча ташкилотларда бўлганидек, Ўзбекистон Халқ демократик партияси тизимида ҳам рейтинг баҳолаш бир йилда икки марта ўтказилади. Бу эса моддий рағбатдан ташқари бажараётган ишидан маънавий қониқиш ҳосил қилиш ва талаб этилган мезонларни бажаришга ҳисса қўшиш имкониятидир.

Бугун Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши томонидан Янги Ўзбекистон тараққиётининг навбатдаги босқичида ҳудудий партия ташкилотлари ҳамда партиядан сайланган депутатлар олдига янада муҳим ва масъулиятли вазифалар қўйилмоқда. Камбағалликни қисқартириш, ижтимоий ҳимоя тизимини янада мустаҳкамлаш, ногиронлиги бўлган шахслар, кексалар, хотин-қизлар ва ёшларни қўллаб-қувватлаш, ҳар бир юртдошимиз учун муносиб турмуш шароитларини яратиш партиямиз фаолиятининг устувор йўналишлари этиб белгиланган. Бу ишларда амалий фаолият олиб бориш бизнинг қундалик вазифамиз ҳисобланади.

ҲАМКОРИМИЗ

“ОЛМАЛИҚ КОН-МЕТАЛЛУРГИЯ
КОМБИНАТИ” АЖ:ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА
ИННОВАЦИОН ВА САМАРАЛИ ЕЧИМ

“Олмалиқ кон-металлургия комбинати” акциядорлик жамияти мис-молибден, полиметалл ва олтин таркибли маъданларни қазиб олиш ва қайта ишлаб бўйича минтақамизда етакчи саналиб, мис маҳсулотларини ишлаб чиқариш бўйича дунёдаги 30 та йирик корхона сафига киради. Ҳозирда комбинат таркибида 6 та кончилик корхонаси, 5 та бойитиш фабрикаси, мис эритиш ва рух заводлари, марказий таъмирлаш-механика заводи, оҳак заводи, 20 дан ортиқ ёрдамчи цехлар ва лабораториялар мавжуд.

– Айни вақтда комбинатимизда 35 мингдан зиёд ишчи-ҳодим фаолият юритмоқда, – дейди комбинатнинг Ахборот хизмати бошлиғи Умида Қаршибоева. – Ҳозирда саноат корхоналаримизда ишлаб чиқариш жараёнидан кейин ҳосил бўладиган қолдиқларни хавфсиз сақлаш муҳим вазифалардан ҳисобланади. Бу атроф-муҳит ва инсонлар хавфсизлигини таъминлашда ҳам долзарбдир. Эътиборли жиҳати, айни вақтда комбинатимиздаги йирик лойиҳалардан бири

ҳисобланган 3-Мис бойитиш фабрикаси босқичма-босқич тўлиқ қувватда ишлаш режимига ўтказилмоқда. Ушбу фабрикамизда ишлаб чиқариш жараёнидан кейин ҳосил бўладиган бойитиш қолдиқларини хавфсиз сақлаш учун замонавий гидротехник иншоот барпо этиляпти. Мазкур мураккаб объектни лойиҳалаш ишларига “O'zGEORANGMETLITI” институтининг тажрибали мутахассислари жалб этилган бўлиб, қурилиш жараёни қатъий

сифат назорати асосида бормоқда. 3-Мис бойитиш фабрикаси учун қолдиқлар омборини лойиҳалашда ернинг тузилиши, геологик шароит, экологик талаблар каби кўплаб омиллар ҳисобга олинган.

– Биз бундай йирик объектларни аввал ҳам лойиҳалаганмиз, – дейди “O'zGEORANGMETLITI” институти лойиҳа бош муҳандиси Владимир Канонюк. – Аммо 3-Мис бойитиш фабрикаси қолдиқлар омбори ўз кўлами ва мураккаблиги билан ажралиб туради. Ушбу йирик лойиҳани тайёрлашда жаҳон тажрибаси ўрганилди, хорижий мутахассислар билан фикр алмашилди. Халқаро талаб ва тавсиялар инобатга олинди. Натижада замонавий ва юқори ишончли лойиҳа яратилди.

Айтиш керакки, қурилиш майдонидаги ҳар бир қатлам махсус геодезик асбоблар ёрдамида текшириляпти. Шу орқали ҳар бир қатлам лойиҳада белгиланган аниқ баландлик ва ўлчамларга мос равишда ётқизиляётгани

назорат қилинмоқда. Қолаверса, геодезистлар текширувидан кейин махсус дала лабораторияси ходимлари ҳам ҳар бир қатламдан намуна олади. Бунда намунанинг оғирлиги ўлчанади ва махсус печларда 6 соат мобайнида қуритилиб, арифметик ҳисоб-китоблар орқали қатлам зичлиги ва намлиги ўрганилади. Бундай кўп босқичли назорат иншоотнинг мустаҳкамлиги ва барқарорлигини ҳамда узоқ йиллар мобайнида хавфсиз эксплуатация қилишни кафолатлайди.

Лойиҳанинг муҳим жиҳатларидан яна бири – айланма сув таъминоти тизими ҳисобланади. Яъни флотация жараёнидан кейин ҳосил бўладиган бойитиш қолдиқлари тиндирилади ва тиндиришдан ҳосил бўлган сув махсус сузувчи насос станциялари орқали яна ишлаб чиқариш жараёнига қайтарилади. Бу инновацион ечим комбинатда илк бор қўлланилмоқда.

Мазкур омбор 3-Мис бойитиш фабрикасидан 7

километр узоқликда қад ростламоқда. Бу ҳудуд бежиз танланмаган. Фабрикадаги флотация жараёнидан кейин ҳосил бўладиган қолдиқлар узунлиги қарийб 9 километр бўлган махсус қувурлар – пульпопроводлар орқали омборга етказилади. Иншоот умумий 300 миллион куб метргача бойитиш қолдиқларини қабул қилиш қувватига эга.

Барча технологик жараёнлар рақамли тизим орқали назорат қилинади. Маълумотлар марказий диспетчерлик пунктига узатилади ва мутахассислар жараёнларни реал вақт режимида кузатиб борадилар. Бу эса эҳтимолий муаммоларни олдиндан аниқлаш, уларнинг олдини олиш ва зарур қарорларни тезкор қабул қилиш имконини беради.

Инсон зақоси ва меҳнати, замонавий технология ва муҳандислик ечимлари уйғунлигида барпо этиляётган ушбу йирик иншоот комбинатни ривожлантириш стратегияси доирасида бунёд этилмоқда.

ИҚТИСОДИЁТ

Марказий банкда “Молиявий хизматларда комиссиялар: харажатлар, рақобат ва истеъмолчи манфаатлари” мавзуида ўтган давра суҳбатида айни шу савол атрофида қизғин мунозара ва муҳокама жараёни кечди. Унда Марказий банк раисининг биринчи ўринбосари, тижорат банкларининг соҳага масъул раҳбарлари, тўлов тизимлари ва тўлов ташкилотлари, бизнес, жамоатчилик вакиллари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Давра суҳбатида фуқароларнинг ўз банк карталари ўртасидаги пул ўтказмалари, карталарни нақд пул билан тўлдириш ҳамда банк мижозларининг тўлов хизматларидан фойдаланиши билан боғлиқ харажатлар юзасидан мавжуд амалиёт, турли ёндашувлар, халқаро тажриба, шу билан бирга, эҳтимолий ечимлар ва таклифлар муҳокама қилинди.

– Бугунги кунда мамлакатимиздаги банк карталари сони 79 миллиондан ошди, – дейди Марказий банк раисининг биринчи ўринбосари Нодирбек Сайдуллаев. – Тўлов терминаллари 459 мингдан, банкومات ва инфокиосклар сони эса 47 мингдан кўпроқни ташкил этмоқда. Жорий йилнинг январь–сентябрь ойларида терминаллар орқали амалга оширилган тушумлар қарийб 518 триллион сўмга етган. Эътиборли жиҳати, тўловлар ҳажмининг ортиши соҳа инфратузилмаси ва хизмат кўрсатиш тизимларини ривожлантиришга бўлган талабни ҳам оширмоқда.

Давра суҳбатида “Click”, “Payme” тўлов ташкилотлари ва “Ўзмиллийбанк” вакиллари тўлов хизматлари тарифлари ва уларни шакллантирувчи омиллар ҳақида фикр-мулоҳазаларини билдирди.

– Компаниямиз 2011 йилда ташкил топган, – дейди “Click” бош директори Улуғбек Рустамов. – 15 йил олдин кўплаб онлайн банк хизматлари ҳали йўлга қўйилмаган эди. Банк карталарини оммалаштириш ва улардан барча жойда қўлай фойдаланишни таъминлаш учун карталарни чиқаришга ноль тарифлар қўлланилган. Шундан сўнг онлайн масофадан, яъни уйдан туриб тўлов қилиш имкониятини яратдик. Click томонидан картадан картага пул ўтказиш жараёнида бир нечта ташкилот иштирок этиши,

уларнинг ҳар бири муайян хизматларни кўрсатиши ва транзакцияларни амалга ошириш ҳамда хавфсизлигини таъминлаш харажатларни талаб қилади. Якуний комиссия уларнинг хизмат ҳақлари йиғиндисидан шаклланади. Дастлаб хизмат ҳақини мижоздан эмас, тўловни қабул қилувчи тadbirkor ёки хизмат кўрсатувчидан олиш моделини амалга оширдик. Масалан, мобиль алоқа хизматиға тўлов қилинганда, хизмат кўрсатувчи ташкилот тўловни қўлай қабул қилгани учун ҳақ тўлайди. Бир кишининг картасидан бошқа кишининг картасига пул ўтказилганда, харажати қоплайдиган тadbirkor бўлмайди. Яъни картадан картага ўтказмаларда эса икки томон ҳам жисмоний шахс бўлади. Шу боисдан картага ўтказган жисмоний шахс комиссия тўловини тўлайди. Бир сўз билан айтганда, рақобат шароитида турли обуналар ва тарифларни таклиф қиляпмиз. Янги мижозлар учун ойига 3 миллион сўмгача бепул ўтказма мавжуд. Турли

обуналар доирасида бир ой давомида 5 миллион, 8 миллион ва 15 миллион сўмгача комиссиясиз ўтказиш имконияти берилади. Бунда мижознинг бошқа тўловларидан тушадиган даромади ҳам ҳисобга олинади. Тарифлар шу асосда шаклланади.

Бундан ташқари, савдо ва хизматлар учун тўловларда комиссияни хизмат кўрсатувчи ташкилот қоплаши мумкин. Жисмоний шахслар ўртасидаги пул ўтказмаларида эса харажатларни қоплаш механизми бошқача бўлади. Шунингдек, айрим хизматларнинг бепул таклиф қилиниши харажатлар мавжудлиги эмас, балки уларнинг бир қисми ташкилотнинг ўзи томонидан қопланаётганини англатади.

Давра суҳбатида “Ўзмиллийбанк” масъул вакили Р2Р ўтказмалари учун белгиланган лимит доирасида бепул хизмат кўрсатиш амалиёти мавжуд эканини таъкидлади. Лимитдан юқори операциялар учун эса 0,5 фоизлик комиссия қўлланилади. Ушбу маблағнинг бир қисми тўлов тизимларига, қолган қисми банк дастурлари, мобиль

илова ва ахборот хавфсизлигини таъминлаш харажатларини қоплашга йўналтирилади.

Тadbirkor айтиб ўтилганидек, одатда қўлланидиган 1 фоизлик комиссиянинг 0,7-0,8 фоизгача бўлган қисми банкوماتларни сақлаш, инкассация, ижара, электр энергияси ва бошқа харажатларни қоплашга сарфланади. Шу билан бирга, банклар ўртасидаги рақобат тарифларни қайта кўриб чиқиш ва мижозларга янада қўлай шартларни таклиф этиш имконини беради.

“Payme” бош директори Станислав Сквирскийнинг қайд этишича, Ўзбекистонда мижозларга банк офисларига бормасдан, масофадан идентификациядан ўтиш имконини берувчи қонуний механизмлар йўлга қўйилган.

Ҳар қандай транзакциянинг ўз таннарих бор. Тўлов ташкилотлари мижозлар маблағларини химоя қилиш, фирибгарликнинг олдини олиш ва хавфсизлик тизимларини қўллаб-қувватлаш учун маблағ сарфлайди. Шунинг учун молиявий хизматлар нархи нолга тенг бўла олмайди.

Муҳокама чоғида тўлов хизматлари хавфсизлигини таъминлаш масаласи ҳам кўтарилди. Тўлов ташкилотлари мижозларни фирибгарликдан химоя қилиш учун дастурий тизимлар, лицензиялар ва техник ечимларга маблағ сарфлайди. Шу боис комиссияларни белгилашда хизматларнинг таннарих, истеъмолчилар учун мақбул нархлар ва бозордаги рақобат ўртасидаги мувозанатни таъминлаш муҳим ҳисобланади.

Тadbirkor да тўлов инфратузилмасини ривожлантириш борасида амалга ошириляётган ишлар ҳамда тизимни янада такомиллаштиришга йўналтириляётган қўшимча инвестициялар ҳақида маълумот берилди.

Саҳифани “Ўзбекистон овози” муҳбири Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ тайёрлади.

СЎРОВ, НАТИЖА, ТАҲЛИЛ

МУАММО ҚОҒОЗДА ҚОЛМАЙДИ

► (Давоми. Боши 1-бетда)

АВВАЛО, САБАБЛАРНИ ЎРГАНИШ ЗАРУР

Шундай ҳолатлар учрайдики, бир муаммо ҳақида қайта-қайта мурожаат қилинади, масъул ташкилотлар эса ҳар сафар расмий жавоб бериш билан чекланади. Бироқ муаммонинг ўзи бартараф этилмаса, берилган жавобнинг амалий қиймати қанчалик юқори бўлиши мумкин?

Масалан, аҳоли ичимлик суви таъминотидан норози бўлса, фақат сув етказиб беришдаги узилишларни санашнинг ўзи етарли эмас. Қувурлар ҳолати, сув манбаларининг қуввати, таъмирлаш ишларининг ўз вақтида бажарилиши, ажратилган маблағларнинг мақсадли сарфланиши ва масъул ташкилотлар фаолияти ҳам таҳлил қилиниши лозим.

Демак, депутатлик сўрови муаммонинг туб илдизларини очиб беришга хизмат қилиши керак.

Ҳар қандай мурожаатга жавоб олиш муҳим, аммо жавобнинг мавжудлиги муаммонинг ҳал этилганини аңглатмайди. Фуқаро учун энг муҳими — қоғоздаги маълумот эмас, балки кундалик ҳаётида сезиладиган ўзгаришдир.

Агар йўл таъмирланмаган, мактабдаги шароит яхшиланмаган бўлса, аҳолининг бандлик ёки ижтимоий ҳимоя билан боғлиқ муаммоси ҳал этилмаган бўлса, берилган жавобнинг мазмуни ва амалий натижаси яна бир бор таҳлил қилиниши зарур.

Шу маънода, депутатлик сўровининг самарадорлигига баҳо беришда учта муҳим масалага эътибор қаратиш керак, деб ўйлаймиз. Яъни, муаммонинг асл сабабини аниқлаш, уни бартараф этиш бўйича аниқ чора-тадбирларни белгилаш ва ушбу чоралар амалда бажарилиб, аҳоли ҳаётида ижобий ўзгариш юз бериши лозим.

Биз бугун депутатларимиз томонидан юборилаётган сўровларни ана шу нуқтаи назардан таҳлил қилишни жоиз топдик.

АҲОЛИ МАБЛАҒИГА ОЛИНГАН ТРАНСФОРМАТОР НЕГА ИШЛАМАЯПТИ?

Халқ депутатлари Сурхондарё вилояти Кенгаши депутат Алишер Пардаев Бандихон туманидаги «Гулбоғ» маҳалласида яшовчи фуқаро Иброҳим Алияровнинг электр таъминоти билан боғлиқ мурожаатини ўрганиб, муаммонинг ечимини топиш мақсадида тегишли мутасадди ташкилотга депутатлик сўрови юборди.

Мурожаатда маҳалланинг «Ғазначи» кўчасида яшовчи аҳолини қўрадор электр энергияси билан таъминлаш масаласи кўтарилган. Таъкидланишича, хонадонларни электр энергияси билан таъминлашни яхшилаш мақсадида аҳоли томонидан 250 кВА қувватга эга трансформатор 37 миллион сўмга сотиб олинган. Бу эса одамларнинг ўз турмуш шароитини яхшилаш, мавжуд муаммони бартараф этиш йўлида ташаббус кўрсатиб, муайян маблағ сарфлаганини аңглатади.

Бироқ трансформаторни электр тармоғига тўлиқ улаш учун қўшимча инфратузилма

зарур. Хусусан, 20 дона электр устуни ўрнатиш ва 1 500 метр юқори кучланишли сим тортиш талаб этилмоқда. Ушбу ишлар амалга оширилмас экан, аҳолининг мавжуд муаммосини тўлиқ ҳал этиш қийинлигича қолади.

Бу ерда гап фақат трансформатор ёки электр симлари ҳақида эмас, одамларнинг муносиб турмуш шароити, хонадонлардаги кундалик эҳтиёжлар ва аҳолининг ўз ташаббуси билан бошлаган ишини мантиқий якунига етказиш ҳақида бормоқда. Чунки бугунги кунда электр энергияси нафақат қўлайлик, балки таълим олиш, меҳнат қилиш, маиший эҳтиёжларни қондириш ва оилаларнинг кундалик ҳаётини бир маромда ташкил этиш учун ҳам муҳим омилдир.

Мазкур масала юзасидан депутат Алишер Пардаев томонидан «Худудий электр тармоқлари» АЖ Сурхондарё худудий филиали директори М. Шамсидиновга депутатлик сўрови юборилди. Сўровда зарур электр инфратузилмасини яратиш, трансформаторни электр тармоғига улаш билан боғлиқ масалани ўрганиш ҳамда муаммони бартараф этишда амалий ёрдам кўрсатиш сўралди.

Албатта, аҳоли томонидан муайян маблағ сарфланиб, зарур ускуна харид қилинганининг ўзи муаммо тўлиқ ҳал этилганини аңглатмайди. Энг муҳими — бошланган ишни якунига етказиш, зарур техник ва ташкилий масалаларни ҳал этиш ҳамда электр таъминотининг барқарорлигини таъминлашга қаратилган амалий чораларни кўришдир.

Депутатлик сўровининг аҳамияти ҳам айнан шунда: у аҳоли мурожаатида кўтарилган

масалани масъул ташкилот эътиборига етказиш, мавжуд тўсиқларни аниқлаш ва қонуний ваколатлар доирасида ечим топишга кўмаклашиш учун муҳим восита ҳисобланади.

Шундан келиб чиқиб, «Ғазначи» кўчасидаги аҳолини барқарор электр энергияси билан таъминлаш, мурожаатда кўтарилган муаммонинг амалий ечимига эришиш ва фуқароларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга жиддий киришилди.

Халқ мурожаати эътиборсиз қолмаслиги, муаммо эса фақат қоғозда эмас, ҳаётда ҳам ўз ечимини топиши керак.

КАНАЛИЗАЦИЯ ҚУВУРЛАРИНИ ТАЪМИРЛАШ МАСАЛАСИ КЎРИБ ЧИҚИЛМОҚДА

Халқ депутатлари Чиноз тумани Кенгашига 2-Ҳамза сайлов округидан сайланган депутат А. Бахромов томонидан "Хўжа" маҳалла фуқаролар йиғини худудидаги кўп қаватли уйларнинг канализация қувурларини таъмирлаш масаласи юзасидан туман ҳокимининг биринчи ўринбосари М. Мирякубов номига юборилган депутатлик сўровига белгиланган тартибда жавоб берилди.

Маълум бўлишича, “Хўжа” маҳалласи худудидаги кўп қаватли уйларнинг канализация қувурларини таъмирлаш аҳоли учун муҳим бўлган маиший ва санитария масалаларидан биридир. Чунки канализация тизимининг соз ҳолатда ишлаши нафақат уй-жойлардаги қўлайлик, балки санитария талабларига риоя этиш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва

аҳоли саломатлигини асраш учун хизмат қилади.

Бундай муаммолар ўз вақтида бартараф этилмаса, аҳоли кундалик ҳаётида қатор ноқулайликлар юзага келиши мумкин. Шунинг учун муҳандислик-коммуникация тармоқларини таъмирлаш, уларнинг техник ҳолатини яхшилаш ва мавжуд камчиликларни бартараф этишга алоҳида эътибор қаратиш зарур.

Депутатлик сўрови юзасидан ўтказилган ўрганиш натижасида мазкур муаммони бартараф этиш учун «Инфратузилма ва ижтимоий барқарорлик» жамғармаси ҳисобидан маблағ ажратиш масаласи кўриб чиқилиши маълум қилинди.

Бу — аҳоли мурожаатини ҳал этиш йўлидаги муҳим ташкилий қадам. Эндиликда асосий эътибор зарур маблағ ажратиш, таъмирлаш ишларини амалга ошириш имкониятларини аниқлаш ва муаммонинг амалий ечимига эришишга қаратилиши лозим.

Мазкур масала депутат назоратига олинди. Аҳоли

ичимлик сувига бўлган эҳтиёж доимий бўлган бир шароитда тармоқлардаги муаммоларни ўз вақтида бартараф этиш, сув таъминоти барқарорлигини таъминлаш долзарб вазифалардан ҳисобланади.

Шу боис мазкур мурожаатга бефарқ қаралмасдан, мавжуд носозликни бартараф этиш ва аҳолини узлуксиз ичимлик суви билан таъминлаш мақсадида «Сув таъминоти» АЖ раҳбари Д. Бурхоновга депутатлик сўрови юбордим.

Депутатлик сўровида маҳалладаги сув тармоғида юзага келган носозликни бартараф этиш ҳамда аҳолини барқарор ичимлик суви билан таъминлаш масаласи кўтарилди.

Натижада мурожаатда кўтарилган муаммо ижобий ҳал этилди.

ТОМОРҚА — ДАРОМАД МАНБАИ

Сув — ҳаёт манбаи, томорқа — оила фаровонлиги ва даромаднинг боши. Уларни бир-бири билан боғлаб турувчи энг муҳим омил эса сувдан оқилона фойдаланиш ва уни аҳолига ўз вақтида етказиб беришдир.

Халқ депутатлари Қўмқўрғон тумани Кенгаши депутати А. Абдурахмонов томонидан «Саховат» маҳалласининг Тарвузпоя ва Бойқишлоқ кўчаларида яшовчи фуқароларнинг оқар сув билан боғлиқ мурожаати ўрганилди.

Назорат-таҳлил давомида суғориш ариқларининг бетонлаштирилмагани сабабли сув йўқотишлари юзага келаётгани, натижада сувнинг истеъмолчиларга етиб бориши қийинлашаётгани аниқланди.

Бу, бир қарашда, оддий ариқ масаласидек кўриниши мумкин. Аммо томорқасида экин етиштираётган оила учун сувнинг ўз вақтида келиши ҳосил тақдири, сарфланган меҳнат ва оилавий даромад билан бевосита боғлиқ.

Томорқа — қўплаб хонадонлар учун нафақат қўшимча даромад, балки оилани озик-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш, рўзғор харажатларини камайтириш ва меҳнат орқали фаровонликка эришиш имконияти ҳамдир.

Сувнинг йўл-йўлакай йўқотилиши эса унинг танқислигига, суғориш самарадорлигининг пасайишига ва аҳоли учун қўшимча қийинчиликларга сабаб бўлиши мумкин.

Мавжуд муаммони бартараф этиш, сувнинг аҳоли томорқаларига етиб боришини яхшилаш мақсадида туман «Сув етказиб бериш хизмати» давлат муассасасига депутатлик сўрови юборилди.

Мазкур ташаббусдан кўзланган мақсад — фуқаролар мурожаатида кўтарилган масалага эътибор қаратиш, суғориш тизимидаги камчиликларни бартараф этишга кўмаклашиш ва сувдан самарали фойдаланиш учун зарур шароит яратишдир.

Депутатнинг айтишича, айни кунда депутатлик сўрови ижроси доирасида суғориш ариқларини қазिश ишлари олиб борилмоқда. Бу — аҳоли кўтарган муаммони ҳал этиш йўлидаги амалий қадам. Ариқларни зарур ҳолатга келтириш орқали сувнинг ҳаракатланишини яхшилаш, унинг манзилга етиб боришидаги тўсиқларни камайтириш ва томорқа ерларини суғориш имкониятларини ошириш кўзда тутилган.

***

Кўриниб турибдики, депутатлар юбораётган сўров нафақат муаммоларни кўрсатади, балки уларни амалда ҳал этишга ҳам йўл очади. Шунинг учун депутатлик сўрови халқ манфаатларини ҳимоя қилишда катта аҳамиятга эга.

Лазиза ШЕРОВА,
“Ўзбекистон овози”
муҳбири.

ФАХР

ПАРТИЯДОШИМИЗ 100 НАФАР
ҚАҲРАМОН АЁЛ САФИДА

Умри анорзорларда кечаётган бу меҳнаткаш аёлнинг бир исми Мастура, бир исми Анорхон. Мастура десак кўз ўнгимизда анорзор боғ гавдаланади. Анор десак, хаёлимизга Мастурахон келаверади.

12-16 октябрь кунлари Италиянинг Рим шаҳридаги ФАО қароргоҳида Бутунжаҳон озиқ-овқат форуми доирасида тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Ушбу тантанали тадбирда Фарғона вилояти “Қува анори” агрофирмаси раҳбари Мастурахон Сайфутдинова БМТнинг Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти (ФАО) томонидан 100 нафар қаҳрамон аёл сафида тақдирланди. Бу Ўзбекистон аёлларининг қишлоқ хўжалиги соҳасини ривожлантиришдаги муҳим ролини кўрсатувчи ажойиб ютуқдир. 131 мамлакатдан ташриф буюрган 600 дан ортиқ номзодлар орасида Мастурахон Сайфутдинова агроозиқ-овқат тизимлари ва қишлоқларда турмуш шароитларини яхшилашга қўшган ҳиссаси, шунингдек, етакчилиги, фидойилиги ва инновацион ёндашувлари учун эътирофга сазовор бўлди. Тақдирлаш маросимининг тақлифномаси билан БМТнинг Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти бош директори Цюй Дунъюйнинг юртдошимизга ёзган мактубида «Сизнинг етакчилигингиз, фидойилигингиз ва эришган натижаларингиз

дунё бўйлаб йиғилган энг сара номзодлар ичида ҳақиқатан ҳам бетакрор ва ҳайратланарлидир», дея қайд этилган. – Ушбу юксак эътирофни Ўзбекистонда аёл тадбиркорларга берилаётган эътибор ва қўллаб-қувватлашнинг амалий натижаси деб биламан. “Қува анори” агрофирмамызда 300 гектар анор плантацияларини яратдик. Фермерлар қарамоғига берилган аввалги анорзорлар эса 1000 гектардан ошди. Анорчилик соҳаси оғир аҳволга тушиб, навларимиз йўқолиш арафасида эди. Президентимиз соҳага қайта жон бағишлади, – дейди Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими, «Дўстлик» ордени соҳибаси Мастура Сайфутдинова. Унинг шогирдлари ҳам кўп ва замонавий мутахассислар. Анорзор ўртасида бунёд этилган шийпон — офисдаги мавжуд компьютерлар ёшларнинг хизматида. Мастурахон уларга ҳар кунидан завқланиб ишлашни ўргатади. Фарғона вилоятининг энг йирик “Қува анори” агрофирмасига берилган 50 гектар анорзорга қўшимча Қувасой тумани ҳудудидан 260

гектар ер ажратилди. Президент ташаббуси билан Фарғона давлат университетида очилган анорчилик факультети талабалари анорчиликни ривожлантириш илмини муваффақият билан ўзлаштироқдалар. Университетнинг фахрий профессори Мастурахон Сайфутдинова талабаларга анорчилик сирларини ўргатмоқда. 2020 йил ноябрь ойида Мастурахон анорчиликни ривожлантириш ва янги 3 минг гектар анорзор барпо этиш учун Сурхондарё вилояти Шеробод туманига хизмат сафарига борди. Сурхондарёликлар уни илик қутиб олиб, ҳамқору ҳаммаслаҳат бўлиб иш бошладилар. Минг гектар ерга анор кўчатлари экилиб, жами 4 минг гектар анорзор бунёд этилди. 3- 4 йилда бу боғлар тўлиқ ҳосилга кирди. Орта қайтмас ислохотлар даврида бир аёл бахтли бўлса, шунчалар бўлар. Бир эл бахти кулса, шунчалар кулар.

Зулфия МЎМИНОВА,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган маданият
ходими, “Маърифат”
тарғиботчилар жамияти
аъзоси.

ТОШКЕНТГА ТОЗА ҲАВО ҚАЧОН ҚАЙТАДИ?!

БОНГ!

Ўзбекистон Республикасининг “Атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш тўғрисида”ги Қонунида “Атмосфера ҳавоси табиий ресурсларнинг таркибий қисми бўлиб, у умуммиллий бойлик ҳисобланади ва давлат томонидан муҳофаза қилинади”, деб қатъий белгилаб қўйилган. Ҳўш, бу умуммиллий ҳазинамиз амалда қанчалик асраб-авайланапти? Агар у шунчалик мустаҳкам ҳимояланаётган бўлса, нега йилдан-йилга тоза ҳавога муҳтож бўлиб боряпмиз?

Ахир, давлатимиз раҳбари 2024 йилнинг 29 январь куни ўтказилган йиғилишда ҳаво ифлосланишининг олдини олиш бўйича илмий асосланган таклиф ва ҳисоб-китоблар қилинмаётгани юзасидан тегishли вазирлик ҳамда идоралар фаолиятидаги қолоқликларни кескин танқид қилиб, қатъий огохлантириш берган эди. Орадан шунча вақт ўтди.

Ушанда Экология вазирлиги ҳам Тошкент шаҳрида ҳаво ифлосланишининг асосий омиллари сифатида ИЭСларда кўмир ва мазутдан фойдаланиш ортгани, тартибсиз қурилишлар ва дарахтларнинг кесилиши кўпайгани, сифатсиз ёнилғида ҳаракатланувчи транспорт воситаларидан чиқаётган заҳарли ташламаларни санаб ўтганди. Демак, касалликнинг ташхиси барчага қундай равшан! Бироқ шу экологик фожияларга сабаб бўлган, минглаб йиллик дарахтларни аёвсиз кесган кимсаларга, шаҳарсозлик бош режалари тасдиқланмасдан туриб, шамол йўлақларини тўсиб, бетартиб қурилиш қилаётган корхона ва ташкилот раҳбарларига қачон қатъий чора кўрилади? Ёки қачонгача пойтахт ҳавосини ифлослантиришда асосий айбдор сифатида тандирда иккита сомса пишириб, рўзғор тебратётган оддий сомсапазларни кўрсатиб, ўзимизни ўзимиз алдаб юрамиз?!

Атмосферани яхшилаш мақсадида “Яшил белбоғ”, “Яшил макон” каби улкан лойиҳалар ишлаб чиқилганидан барчамиз хабардормиз. Бу ташаббуслар

эълон қилинганига ҳам бир неча йиллар бўлди. Табиат қонунига кўра, меҳр билан парваришланган ниҳол икки-уч йил ичида бўй чўзиб, соя-салқин берадиган дарахтга айланиши керак эди. Унда нега ҳисоботларда экилгани айтилаётган миллионлаб кўчатлар ҳалигача яшил ўрмонларга айланмади? Ақсинча, пойтахтимиз чўлллинишда давом этапти. Сўвсизлик ва қаровсизликдан қадалган новдалар ёз келмаёқ қуриб қоляпти. Ҳар мавсумда миллионлаб кўчат экилгани ҳақида баландпарвоз рақамлар қулоғимизга чалинади-ю, аммо у кўчатларнинг кейинги тақдири мавҳумлигича қолиб кетмоқда.

Тўри, халқимиз сабрли, келажакка умид билан қарайди. Бироқ бугунги чанг-ғубор эртанги авлоднинг генофондида ҳозирданок зарба бермоқда.

ЭКОЛОГИК ФАЗИЯТ
ВИЛОЯТЛАРГА ҲАМ
КЎЧМОҚДАМИ?

Ҳар куни эрталаб деразадан ташқарига эмас, халқаро www.iqair.com порталига қараб қандай ҳаводан нафас олаётганимизни текшириш одат тусига кириб бормоқда. Рақамлар эса одамни ваҳимага солади. Хусусан, 19 октябрь ҳолатига кўра, Тошкентда ҳавонинг ифлосланиш даражаси белгиланган меъёрдан нақ 11 баравар ошиб кетди! Пойтахтдаги мониторинг станциялари 153 AQI (ҳаво сифати индекси) натижасини қайд этди. Энг хавотирлиси, бу экологик офат энди фақатгина пойтахт чегарасида қолмаяпти. 19 октябрь куни Самарқанд шаҳрида ҳам ҳаво сифати сезиларли даражада ёмонлашиб, индекс кўрсаткичи 105 AQI га етди. Мутахассисларнинг таъкидлашича, бундай ҳаво нафас олиш йўллари ва оғир хасталиги бор инсонлар, айниқса, гўдақлар ҳамда кексалар саломатлиги учун бевосита хавфли ҳисобланади.

Ифлосланган ҳаво шунчаки ёқимсиз манзара эмас, у секин таъсир қилувчи қотилдир. Тиббиёт хулосаларига кўра,

бундай заҳарли атмосфера юрак-қон томир касалликлари, ўпка саратони, деменция, сурункали бронхит, оғир аллергия ва асаб тизими бузилишларини келтириб чиқаради. Дунё миқёсида ҳар куни ўн минглаб инсонлар, жумладан, минглаб бегуноҳ болалар айнан ифлосланган ҳаво оқибатида келиб чиққан хасталиклардан бевақт вафот этмоқда.

Қолаверса, бу ҳолат мамлакат иқтисодиётига ҳам кўринмас, оғир зарба беради. Кислород етишмаслиги ва заҳарли ҳаво туфайли инсонларнинг меҳнат қобилияти пасайиб, иш унумдорлиги йўқолади. Чанг бўронлари ва кислотали чўкиндилар қишлоқ хўжалигига, экин ва боғларга зарар етказади. Энг асосийси, биз бутун дунёга тарғиб қилаётган туризм салоҳиятимизга соя солади.

НИМА ҚИЛИШ КЕРАК?

Халқимизда “Тоза ҳаво — дардга даво” деган нақл бор. Бугун эса нафас олаётган ҳавомизнинг ўзи дард устига чипқон бўлмоқда. Шундай бўлса-да, умидни сўндирмаслигимиз шарт. Ахир, ўзбек халқи янтоқ битмайдиган қакроқ чўлларни-да бўстонга айлантира олган бунёдкор миллат. Фақат бунга хоҳиш, қатъий ирода ва тизимли ёндашув бўлса бас.

Тарихга назар ташлайлик: Иккинчи жаҳон урушида атом бомбаси фожиясини бошидан кечирган Япония халқи оғир синов олдида таслим бўлмади. Миллат бирлашди, иродаси букилмади — улар нафақат вайрон бўлган

ШУНДАЙ ЭКАН, НЕГА
БИЗ ТИНЧ ВА ФАРОВОН
ЗАМОНДА ЯШАБ ТУРИБ,
ЎЗ ШАҲАРЛАРИМИЗ
ҲАВОСИНИ ТОЗАЛАШНИ,
ЯШИЛЛИКНИ ҚАЙТАРИШНИ
УДДАЛАЙ ОЛМАСЛИГИМИЗ
КЕРАК?! ҚЎЛ ҚОВУШТИРИБ
ЎТИРСАК, ЎЗ УЙИМИЗДАГИ
ЭКОЛОГИЯГА БЕФАРҚ
БЎЛСАК, БИЗНИ КЕЛАЖАК
АВЛОД КЕЧИРАДИМИ?

иқтисодиётини, балки заҳарланган табиатини, экологиясини ва сўлим боғларини ҳам қайтадан тиклай олди. Шундай экан, нега биз тинч ва фаровон замонда яшаб туриб, ўз шаҳарларимиз ҳавосини тозалашни, яшилликни қайтаришни

уддалай олмаслигимиз керак?! Қўл қовуштириб ўтирсак, ўз уйимиздаги экологияга бефарқ бўлсак, бизни келажак авлод кечирадими?

Бугун кўчага чиқсангиз, ҳар қадамда турли хил «House», «City», «Residence» каби жарангдор номли қурилиш компанияларининг улкан реклама баннерларига кўзингиз тушади. Ҳўш, аҳволимиз шу қадар жиддий экан, уларнинг ўрнида “Ҳар бир оиладан — 10 туп дарахт”, “Шаҳримизга тоза нафас қайтарайлик!” каби ижтимоий тарғибот чақириқларини кўрмаймиз? Нега дарахт экиш ва уни кўкартиришни виждон ишига айлантирмаяпмиз?

Албатта, муаммодан қочишнинг осон йўли ҳам бор: имкони борлар пойтахтни ташлаб, ҳавоси нисбатан тоза бўлган Бўстонлик, Зомин, Оқтош томонларга ёки бўлмаса чет элларга кетиши мумкиндир. Лекин миллионлаб оддий халқ шу ерда яшайди, шу заминда нафас олади. Шундай экан, пойтахтимизга тоза ҳаво қайтишида барчамиз фаол бўлайлик.

Азим АХТАМОВ,
“Ўзбекистон овози” муҳбири.

ЭЪЛОН

КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИГА!

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши партия рамзи туширилган 20 минг дона стол тақвимини чоп эттириш ҳамда харид қилиш бўйича танлов эълон қилади.

Танлов савдоларида қатнашиш истагини билдирган корхона ва ташкилотлар 2026 йил 2 ноябрь куни соат 12:00 га қадар тижорат таклифларини қуйидаги манзил бўйича юборишлари мумкин.

100029, Тошкент шаҳри, Мустақиллик майдони 5/3.
Маълумот учун телефон рақами: тел.: (71) 239-19-73

МУАССИС:

O'ZBEKISTON
XALQ DEMOKRATIK
PARTIYASI
MARKAZIY KENGASHI

O'zbekiston Ovozi

TAHRIR HAY'ATI:

Ulug'bek INOYATOV
Ulug'bek VAFOYEV
Maqsuda VORISOVA
Qalandar ABDURAHMONOV

Gulliston ANNAQILICHEVA
Muslihiiddin MUHIDDINOV
Olim RAVSHANOV
Toshtemir XUDOYQULOV

Bosh muharrir: Nazira MATYAKUBOVA

MANZILIMIZ: 100029, Тошкент, Мустақиллик майдони 5/3

Телефонлар: (71) 239-12-14

Реклама бўлими: (91) 190-19-49. E-mail: uzbovozi@mail.ru

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi

bosmaxonasida chop etildi.

Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi. «O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

Navbatchi: Ravshan SHODIYEV

Г — 1037. 3710 nusxada bosildi.

Nashr ko'rsatkichi — 220.

t — Tijorat materiallari

O'za yakuni —

Topshirilgan vaqti — 20:00

1 2 3 4 5 6

Sotuvda kelishilgan narxda